

Sygn. akt I NSK 74/21

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z odwołania G. [...] Sp. z o. o. z siedzibą w W.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o wymierzenie kary pieniężnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 2 czerwca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26
kwietnia 2021 r., sygn. akt VII AGa [...]:

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od G. [...] spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki
kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 26 kwietnia 2021 r., sygn. VII AGa [...], Sąd Apelacyjny w [...] Wydział VII Gospodarczy i Własności Intelktualnej, na skutek apelacji pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 12 sierpnia 2019 r., sygn. XVII AmE [...], uwzględniającego odwołanie powoda G. [...] Sp. z o.o. z siedzibą w W. i uchylającego Decyzję Prezesa URE nr DRE-4[...] wymierzającą powodowi karę pieniężną w wysokości 67 521 zł oraz zasądzającą na rzecz powoda kwotę 820 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, zmienił zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że oddalił odwołanie powoda, zasądził na rzecz pozwanego kwotę 720 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a także

zasądził na rzecz pozwanego kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Powód skargą kasacyjną zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] w całości i wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując na:

1. występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, t.j.: „rozstrzygnięcie dotyczące możliwości, na gruncie przepisów prawa energetycznego, nałożenia kary administracyjnej za nie dostosowanie się do wprowadzonych ograniczeń, dokonując rozszerzającej wykładni przepisów i stosując zamiennie terminologię, czy też pojęcia w nich wskazane oraz czy w świetle przepisów Prawa energetycznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2007 r., w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła, możliwe jest niewykonanie przez operatora systemu przesyłowego obowiązków wynikających z Rozporządzenia, tj. sporządzenia i poinformowania odbiorcy o obowiązujących go ograniczeniach w sytuacji gdy odbiorca zawarł nową umowę”.

2. potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, tj. art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy Prawo energetyczne (dalej: PE), art. 11d ust. 3 PE oraz art. 11c ust. 2 pkt 2 PE.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o oddalenie skargi kasacyjnej oraz każdorazowo zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tak ujęta instytucja tzw. przedsądu

jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także ze sformułowanymi przez Radę Europy zaleceniami dopuszczającymi wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Podkreślić przy tym należy, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego zasadniczym celem jest ochrona interesu publicznego poprzez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa. Konsekwentnie przedmiotem merytorycznego rozpoznania przez Sąd Najwyższy powinny być te skargi kasacyjne, które dotyczą spraw najpoważniejszych, wpływających na rozwój i kształtowanie systemu prawnego (por. wyrok TK z 31 marca 2005 r., SK 26/02).

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a także 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., czyli stosownie na wystąpieniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W odniesieniu do przesłanki występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wskazuje się, że oparcie na niej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania implikuje konieczność jasnego sformułowania zagadnienia prawnego, a także przedstawienia argumentów prawnych, które wykazują możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Dodatkowo wymaga się, aby zagadnienie prawne: (1) było sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy, wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, (2) zostało przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, a zatem możliwej do zastosowania przy rozstrzyganiu innych sporów, (3) pozostawało w związku z rozpoznawaną sprawą, a także (4) dotyczyło zagadnienia budzącego poważne wątpliwości.

Stosownie do powyższego wymaga się, aby skarżący przytoczył argumenty prawne uzasadniające tezę o „istotności” danego zagadnienia. Nie wystarczy więc samo wskazanie przepisu prawa, którego dotyczy zagadnienie prawne, konieczne jest przedstawienie pogłębionej analizy prawnej wykazującej powyższe (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01; 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; 13 lipca

2007 r., III CSK 180/07; 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07; 20 lutego 2019 r., IV CSK 351/18). Na ocenę stopnia istotności zagadnienia wpływ ma istnienie rzeczywistych i poważnych wątpliwości interpretacyjnych, które nie doczekały się wykładni w orzecznictwie sądów, jak również istnienie orzeczeń wskazujących na występowanie rozbieżności na tle interpretowanych przepisów prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15; 20 lutego 2019 r., V CSK 351/18).

Okolicznościami świadczącymi o braku istotnego zagadnienia prawnego w sprawie są m.in.: powszechne uznanie w orzecznictwie i literaturze wykładni przepisu prawa, która została uwzględniona przez sądy obu instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01), zagadnienie prawne ma charakter kazuistyczny i służy uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczególnych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 kwietnia 2016 r., III CSK 70/16; 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 514/17), jak również sytuacja, gdy do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego wystarczająca jest zwykła wiedza prawnicza i zastosowanie obowiązujących reguł wykładni bądź proste zastosowanie prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 lutego 2018 r., I CSK 635/17; 21 marca 2018 r., II PK 10/17).

W odniesieniu do wskazanego przez skarżącego istotnego zagadnienia prawnego występującego w sprawie, w pierwszej kolejności zauważyć należy, że zostało ono sformułowane w sposób niepoprawny. Skarżący nie wskazał bowiem wprost przepisów, których dotyczy istotne zagadnienie prawne, poprzestając na posłużeniu się ogólnym sformułowaniem: „przepisy prawa energetycznego”. Również posłużenie się w uzasadnieniu ogólnym zwrotem: „rozszerzająca wykładnia art. 56 PE”, nie realizuje tego obowiązku, gdyż art. 56 PE zbudowany jest z wielu jednostek redakcyjnych. Niewątpliwie rolą Sądu Najwyższego nie jest zastępowanie skarżącego we wskazywaniu przepisów, których dotyczy zagadnienie prawne.

Dodatkowo wskazać należy, że przedstawione przez skarżącego zagadnienie prawne zawiera elementy ocenne, pochodzące od samego

skarżącego. Skarżący wskazuje bowiem wprost na „wykładnię rozszerzającą” dokonaną przez Sąd Apelacyjny w [...]. Powoduje to, jednakże, że wskazane zagadnienie prawne należy zrelatywizować wyłącznie do okoliczności określonego postępowania i w ten sposób odmówić mu przymiotu uniwersalności. Jak wyżej podkreślono zagadnienie mające charakter indywidualny i kazuistyczny nie może być uznane za istotne zagadnienie, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że skarżący poza ogólnymi sformułowaniami w rodzaju: „doktryna jak również orzecznictwo nie zawiera jednolitego stanowiska...”, nie przedstawił pogłębionej analizy prawnej dotyczącej podniesionego zagadnienia prawnego świadczącej o jego istotności, ani także nie wykazał, aby wiązały się z nim rzeczywiste i poważane trudności interpretacyjne. W szczególności skarżący nie przytoczył jakichkolwiek rozbieżnych stanowisk w doktrynie lub orzecznictwie na poparcie swoich twierdzeń. Dalej, skarżący nie przedstawił różnych możliwości interpretacyjnych przepisów, których dotyczy zagadnienie prawne, jak również nie przedstawił argumentacji prawnej wskazującej na wadliwość rozstrzygnięcia występującego w sprawie zagadnienia prawnego. Fakt, że skarżący nie zgadza się z oceną Sądu Apelacyjnego sam w sobie nie przesądza, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.

Wskazać ponadto należy, że okoliczność, iż Sąd Najwyższy nie wypowiedział się w określonej kwestii, nie przekłada się automatycznie na ocenę, że z kwestią tą łączy się istotne zagadnienie prawne. Brak wypowiedzi Sądu Najwyższego może przemawiać na rzecz powyższego, lecz sam w sobie nie może go przesądzać. Pamiętać bowiem należy, że zasadniczym celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego poprzez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa. Jeśli stosowanie określonego przepisu nie budzi wątpliwości, w szczególności nie występuje rozbieżność w orzecznictwie, wypowiedź Sadu Najwyższego nie jest potrzebna. Przyjęcie punktu widzenia sugerowanego przez skarżącego prowadziłoby do absurdu wniosku, iż istotnym zagadnieniem prawnym jest każde zagadnienie, w przedmiocie którego Sąd Najwyższy nie zajął stanowiska, a zatem nawet takiego, z którym nie wiążą się jakiegokolwiek kontrowersje.

Podsumowując powyższą część rozważań wskazać należy, że zanegowanie dokonanej przez Sąd Apelacyjny oceny, bez wskazania przepisów, których dotyczy

zagadnienie prawne, bez podania stosownej argumentacji prawnej, a także bez wykazania istnienia rzeczywistych i poważnych trudności interpretacyjnych, nie może stanowić skutecznej podstawy skargi kasacyjnej w oparciu przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W odniesieniu do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., czyli potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wskazać należy, że wymaga się wskazania przepisów, będących źródłem wskazanych istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mających jednocześnie znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 26 lutego 2019 r., V CSK 374/18; 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17; 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17; 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15; 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15). Wnoszący skargę zobowiązany jest więc do wykazania, że wskazane przez niego przepisy wywołują rzeczywiste i poważne wątpliwości interpretacyjne, które dotychczas nie doczekały się wykładni w orzecznictwie sądów, bądź przytoczenia orzeczeń wskazujących na występowanie na tle wskazanych przepisów rozbieżności (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 20 lutego 2019 r., IV CSK 351/18; 22 maja 2018 r., I CSK 19/18; 15 maja 2018 r., II CSK 12/18; 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15).

Przenosząc powyższe na realia niniejszej skargi kasacyjnej wskazać należy, że skarżący nie przytoczył żadnego orzeczenia wskazującego na istnienie rozbieżności na tle przywołanych przepisów. Podobnie żaden z jego argumentów nie potwierdza istnienia rzeczywistych i poważnych wątpliwości interpretacyjnych dotyczących przywołanych przepisów, jak również występowania istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie. Ponownie skarżący ograniczył się do wyrażenia własnego poglądu w sprawie sprowadzającego się do zakwestionowania oceny dokonanej przez Sąd Apelacyjny w [...].

Z powyższych względów nie można się zgodzić ze skarżącym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2018, poz. 265).

a.s.